

Bijsluiter scholings-/onderwijsaanbod UNO Amsterdam

Thema	Zorg voor kwetsbare ouderen in de laatste levensfase / Palliatieve zorg in de intramurale ouderenzorg
Onderwerp	PACE-NL Programma voor optimale palliatieve zorg in de intramurale ouderenzorg: tijdig signaleren van palliatieve zorgbehoeften, proactieve zorgplanning en het werken met het Zorgpad Palliatieve Zorg
Eigenaar	Eefje Sizoo
Versiedatum	Mei 2026
Doelgroep	<p>Zorgmedewerkers in de intramurale ouderenzorg (helpenden, verzorgenden, verpleegkundigen) vormen de primaire doelgroep van het PACE-NL programma. Welzijnsmedewerkers kunnen, waar passend binnen de lokale werkwijze, deelnemen aan de kick-off voor zorgmedewerkers en aan scholingsbijeenkomst 1.</p> <p>Daarnaast richt het PACE-NL-programma zich op aandachtsvelders palliatieve zorg, artsen, verpleegkundig specialisten/physician assistants, paramedici en op familie en naasten via afzonderlijke kick-off- en informatiebijeenkomsten.</p>
Vorm	Scholingsprogramma bestaande uit vier scholingsbijeenkomsten, voorafgegaan door kick-off bijeenkomsten voor 1) aandachtsvelders palliatieve zorg, 2) zorgmedewerkers en 3) artsen en paramedici en ondersteund door implementatieactiviteiten in de praktijk. Ook is er een informatiebijeenkomst voor familie en naasten.
Leerdoelen	<p>Kick-off aandachtsvelders:</p> <p>De deelnemer is voorbereid op de rol van aandachtsvelder binnen het PACE-NL Programma op de locatie en op het gebruik van het Zorgpad Palliatieve Zorg in de praktijk.</p>

	<p>Kick-off zorgmedewerkers: De deelnemer heeft inzicht in het belang van tijdige en optimale palliatieve zorg en in de inhoud van de scholingsbijeenkomsten van het PACE-NL Programma.</p> <p>Kick-off artsen en paramedici: De deelnemer heeft inzicht in hoe zorgmedewerkers geschoold worden over palliatieve zorg en in samenwerkingsafspraken met zorgmedewerkers bij palliatieve zorg.</p> <p>Scholingsbijeenkomst 1: Communicatie</p> <ul style="list-style-type: none"> • In een gesprek 2-3 basisvaardigheden toepassen: luisteren/doorvragen/normaliseren/grenzen stellen. • In casuïstiek het onderscheid maken tussen emotie/boodschap en onderliggende behoefte (wat speelt er echt?). • Eén vervolgstap plannen: wie voert vervolgscontact met bewoner/naaste, wanneer en wat wordt vastgelegd. • Het Wensenboekje introduceren en bespreken. <p>Scholingsbijeenkomst 2: Signaleren en bespreken</p> <ul style="list-style-type: none"> • Minimaal 3 signalen van achteruitgang/kwetsbaarheid benoemen en koppelen aan eigen observaties. • De Surprise Question gebruiken en uitleggen wat er daarna gebeurt. • De Signaleringsgrafiek invullen op basis van de casus en conclusies trekken: “Wat zien we, wat betekent dat?” <p>Scholingsbijeenkomst 3: Symptoommanagement</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pijn/onrust/benauwdheid herkennen. • Een observatie-instrument (REPOS/PACSLAC) toepassen en de score/uitkomst vertalen naar een actie. • In ECD rapporteren volgens een vast format: observatie - interventie - effect - vervolg/opschaling. • Benoemen wat je zelf doet en wanneer je opschaaft (wie bel je, bij welke signalen).
--	---

	<p>Scholingsbijeenkomst 4: Zorg rondom het overlijden</p> <ul style="list-style-type: none"> • Signalen van stervensfase noemen en met de arts bespreken, zodat besloten kan worden om te starten met het “Zorgpad Stervensfase”. • Basisprincipes van comfort beschrijven (symptoomverlichting, rust, communicatie met naasten) en toepassen. • In hoofdlijnen uitleggen wat palliatieve sedatie is en hoe dit verschilt van euthanasie en weten wanneer je met vragen daarover doorverwijst naar arts/VS. • Kan, indien passend bij de functie, een nazorgafpraak maken: wie neemt contact op, wanneer, wat leggen we vast?
Benodigheden docent/trainer	Laptop, beamer/scherm, presentatie, hand-outs of werkbladen, materialen behorend bij PACE-NL, flap-over of whiteboard, pennen.
Aantal deelnemers	Bij voorkeur niet meer dan 20 deelnemers per scholingsbijeenkomst.
Kosten	Kosteloos
Studiebelasting	<p>Verschilt per doelgroep.</p> <p>Aandachtsvelders palliatieve zorg: 10 uur contacttijd, bestaande uit de kick-off voor aandachtsvelders (1 uur), de kick-off voor zorgmedewerkers (1 uur) en vier scholingsbijeenkomsten van elk 2 uur, exclusief praktijktoepassing.</p> <p>Zorgmedewerkers: 9 uur contacttijd, bestaande uit de kick-off voor zorgmedewerkers (1 uur) en vier scholingsbijeenkomsten van elk 2 uur, exclusief praktijktoepassing.</p> <p>Welzijnsmedewerkers, waar passend: 3 uur contacttijd bestaande uit 1 uur kick-off + scholingsbijeenkomst 1.</p> <p>Artsen / verpleegkundig specialisten / physician assistants / paramedici: 1 uur contacttijd voor de kick-off bijeenkomst.</p>

Accreditatie	nee
Voorbereiding	nee
Toetsing	niet beschikbaar
Normering	N.v.t.

Meer informatie over dit programma vindt u hier: [Tool – Implementatietoolkit voor PACE-NL Programma | Nivel](#)